

Для навчальних закладів доцільно починати з Facebook, число користувачів якого вже мільярд. Дана соціальна мережа продовжить розбудовувати свою мобільну платформу - таким чином, незабаром буде супроводжувати людину завжди й скрізь, а навчальному закладу дозволить значно підвищити свою конкурентоспроможність.

Пальчук М.І., канд. пед. наук, доцент

ІННОВАЦІЙНІ ПЕРЕТВОРЕННЯ У ЗМІСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ І НАВЧАННЯ

Впровадження професійних стандартів нового покоління зумовлено глобалізаційними та інтеграційними процесами та спрямовано на формування в Україні системи професійної освіти і навчання з урахуванням світових прогресивних ідей підготовки виробничого персоналу. Закономірним є те, що впродовж останніх років у нашій державі постало питання розроблення інноваційних механізмів, які забезпечили б підвищення якості національної професійної освіти, визнання його кінцевих результатів. Домінуюче місце серед інноваційних змін на початку ХХІ століття посідають оновлені еталони змісту та форм професійної освіти, орієнтовані на формування моделі якісної підготовки конкурентоспроможних на світовому ринку праці фахівців на основі професійних стандартів компетентності (ПСК) за мультимедійними технологіями навчання.

Світовий досвід підтверджує, що головною умовою забезпечення підготовки кваліфікованого виробничого персоналу сфери послуг є професійні стандарти компетентності (ПСК), розроблені відповідно до галузевих рамок кваліфікацій, як складових національної системи кваліфікацій, де кожен рівень кваліфікацій чітко визначається згідно з комплексом взаємопов'язаних вимог до знань, умінь і компетентності працівників.

Оновлення змісту професійної освіти неможливо без врахування світового інноваційного досвіду у цій сфері. Дуже важливий досвід систем професійної освіти розвинутих країн, що реалізують концепції безперервної освіти на основі її стандартизації. Серед найважливіших напрямів співпраці з країнами Європи в контексті підготовки виробничого персоналу треба виокремлювати «контакти між країнами, виникнення в сфері промислового виробництва великих міжнаціональних та міждержавних концернів-конгломератів, що потребує великої уніфікації в професійній освіті, «єдиного стандарту» підготовки спеціалістів». У міжнародних документах з'явилося багато нових понять, у тому числі «навчання протягом життя», «дескриптори кваліфікацій», «Дублінські дескриптори», «Європейська рамка кваліфікацій для навчання впродовж життя», «компетентність/компетентності», «міжнародна стандартна кваліфікація освіти», «міжнародна стандартна кваліфікація професій», «Національна рамка кваліфікацій», «Рамка кваліфікацій Європейського простору вищої освіти».

Особливість інноваційних перетворень у сучасній українській освіті полягає в зміні її соціальної функції - участі системи професійної освіти у розв'язанні стратегічних завдань економічного розвитку держави з огляду на світові тенденції. Принципово змінилися цілі національної професійної освіти як соціального інституту, відбулося зміщення акцентів із «знанневого» підходу в навчанні на компетентнісний. Пріоритетність компетентнісного підходу полягає у тому, що він дає змогу об'єднати традиції і принципи вітчизняної професійної освіти з принципами, на яких вибудовується єдиний європейський освітній простір, інтегрувати різні рівні освіти, зокрема професійно-технічну та вищу.

Відомий науковець, доктор економічних наук Омелянович Л.О. підкреслює, що аналіз світових тенденцій показує що сучасний навчальний заклад перестав бути лише місцем передачі знань від викладача до учня, студента. Провідні заклади стають каталізаторами якісного та стійкого економічного постання суспільства, центрами формування інтелектуального капіталу в усіх його формах – знань, інновацій і компетенцій.

В цьому ключі, професійний стандарт з професії відображає загальні відомості про вид і зміст економічної діяльності; проект галузевої рамки кваліфікацій, пов'язаний з чинними нормативно-правовими документами, що визначають кваліфікаційні вимоги до працівників згідно з Національним класифікатором України (класифікатор професій ДК 003 : 2010); вимоги до освітнього рівня й досвіду роботи; наявність особливих умов праці та допуску до роботи; кваліфікаційну структуру компетенцій працівників за кожним рівнем кваліфікації; перелік трудових функцій за рівнями.

У ПСК передусім враховано сферу його застосування, а також види трудової діяльності за кваліфікаційними рівнями, їх зв'язок із чинними нормативно-правовими документами, кваліфікаційну структуру компетенцій для кожного рівня, критерії використання професійних, наскрізних і ключових компетенцій.

Стандарт призначений для:

- оцінювання кваліфікації та сертифікації працівників ресторанної справи, випускник навчальних закладів системи професійної освіти;
- формування державних освітніх стандартів і програм професійно-технічної освіти, а також для розроблення навчально-методичних комплексів до цих програм; навчання персоналу на підприємствах індустрії харчування;
- виконання широкого кола завдань у сфері управління персоналом: систематизації стандартів підприємств ресторанного господарства, впровадження системи мотивації та стимулювання персоналу, розробки посадових інструкцій і тарифікації посад, добору й атестації персоналу, планування їхнього професійного зростання;
- розрахунку чисельності працівників, обліку складу й розподілу кадрів підприємств ресторанного господарства за професійним спрямуванням різних рівнів класифікації, планування додаткової потреби в кадрах тощо;
- проведення процедур стандартизації й уніфікації в рамках видів економічної діяльності: встановлення й дотримання єдиних вимог до змісту та якості професійної діяльності, узгодження найменувань посад, упорядкування видів трудової діяльності.

На авторитетну думку професора Т.М. Десятова, вимоги до компетенцій з окремих професій та професійних видів діяльності формують еталонні критерії для оцінки результатів навчання у формі професійних стандартів, що є основою для розробки навчальних програм, навчальних планів, методики оцінювання та викладання, визначення потрібних фінансових і матеріальних ресурсів. За таких умов, професійні стандарти стають ефективним механізмом узгодження вимог сфери праці до випускників професійних навчальних закладів і відправною точкою для визначення результатів освіти й навчання, що, у свою чергу, дає можливість системі професійної освіти своєчасно реагувати на запити ринку праці і, таким чином, керувати якістю професійного навчання.

Головною проблемою системи професійної освіти всіх рівнів є те, що вона не відповідає вимогам часу, суспільства та потребам ринку праці. Серед основних пріоритетів, на які орієнтується суспільство, Європейський центр розвитку професійної освіти та навчання (CEDEFOR) виокремлює неперервність професійної освіти, удосконалення її якості, забезпечення інвестиційної привабливості, поліпшення доступу до якісної освіти.

Реформування і інноваційний поступ освіти в Україні є актуальною і найважливішою задачею державної політики. Але цей процес складний, довгостроковий, кропіткий та суперечливий. Тому доречна думка відомого науковця, академіка Ничкало Н.Г., що модернізація та реалізація стратегічних завдань професійної освіти не може обмежуватися рамками освітнього простору. Розвиток цієї системи в умовах ринкової економіки потребує законодавчого забезпечення, реальної державної підтримки, об'єднання зусиль органів законодавчої та виконавчої влади, управління всіма рівнями, виробничих галузей та сфери послуг, підприємств різних типів та форм, власності, навчальних закладів, а також наукових установ та громадських організацій.

Для створення оновленої системи ПОН необхідна законодавча база, що дозволить зробити механізм багаторівневої підготовки спеціалістів, що виведе на новий ступінь професійну освіту.

Впровадження механізму послідовності в багаторівневу підготовку потребує в свою чергу нормативно-правового регулювання, інтеграції навчальних закладів різних рівнів акредитації, в свою чергу надасть можливість створити нову модель освіти.

ПСК виступає основою для розробки та реалізації освітніх стандартів. Поняття «освітній стандарт» останнім часом суттєво змінилося.

Оновлення змісту професійної освіти передбачає не стільки облік національно-регіональної специфіки у підготовці кадрів, як особлива увага до особливостей соціально-економічного розвитку певних регіонів, галузей економіки.

Він є основним інструментом управління якістю освіти на державному рівні та служить соціальною гарантією кожному члену суспільства, гарантією їх конкурентоздатності на ринку праці, задовольняє їх особистісні потреби.

Разом з тим, вітчизняні освітні стандарти повинні бути, по-перше, зіставленими з зарубіжними, по-друге, спадкоємними з професійними, які відповідають вимогам до персоналу певних галузей економіки. Це дозволяє вільно функціонувати системі безперервної освіти. Тим самим, освітні стандарти усіх ланок системи мусять бути послідовні. У свою чергу вони є основою для розроблення професійних освітніх програм, комплексів навчально-методичного забезпечення.

Специфіка професійної освіти криється в різноманітті професій та спеціальностей, форм підготовки виробничого персоналу за короткий термін існування навчально-програмної документації.

У Сімферопольському вищому професійному училищі ресторанного сервісу та туризму розроблено професійний стандарт компетентності з професії «Кухар» за участю роботодавців, соціальних партнерів, вчених, представників інших закладів.

Стандарт створено в 2011 році. Рецензентами, науковцями та вагомими фахівцями доктором техн. наук Гніщевич В.А., комерційним директором мережі ресторанів «Козирна карта» Косарем О.В., доктором пед. наук Радкевич В.О. відзначено обґрунтованість праці та негайність його запровадження.

За словами президента НАПН України Кременя В.Г., такі підходи сформулюють людину з інноваційним типом мислення, інноваційним типом культури, готовністю до інноваційного типу діяльності, що стане адекватною відповіддю на перехід цивілізацій в інноваційний тип розвитку.

Таким чином, інноваційні перетворення у змісті професійної освіти і навчання є імперативом освітньої політики України на сучасному етапі, її пріоритетним напрямом у довгостроковій перспективі.

Нестеренко С.Б., ст. викладач

ІНТЕРАКТИВНІ ФОРМИ НАВЧАННЯ

З розвитком суспільства змінюються і пріоритети в освіті. З метою підготовки учнів до життя в інформаційному суспільстві були введені в навчальний процес, такі інновації, як інтерактивні форми навчання, яке постійно змінюється і динамічно розвивається. Нові знання в нашому суспільстві з'являються кожен день, постійно підвищується потреба в освоєнні нових навичок.

Ключова роль у вирішенні цих завдань належить комунікаційним і інформаційним технологіям. У зв'язку з цим особливо важливим стає процес інформатизації освітньої системи і середнього, і вищої освіти.

Інтерактивні форми навчання покликані забезпечувати нові можливості реалізації педагогічних завдань, які визначають перспективи розвитку освіти.

Сьогодні актуальним є питання співвідношення поліграфічних освітніх видань та електронних. Книга, безумовно, зручно і абсолютно незамінна. Проте навчальний процес вимагає освоєння не тільки теоретичної інформації, а й включення в заняття практичних елементів в різних формах. Книга в цьому плані не здатна передавати дію.

Тому необхідний вихід на більш динамічний рівень навчання. Таку динаміку в навчальному процесі можуть забезпечити лише комп'ютерні технології. Навіть відеоматеріали не носять характеру інтерактивності. Тому переваги електронних ресурсів в цьому аспекті очевидні.

Книги, аудіо-та відеоресурси описують світ як символіко-абстрактну реальність. Електронні ресурси здатні представляти світ у вигляді віртуальної реальності, яку цілком можна досліджувати. Таким чином, інтерактивні форми навчання допомагають стерти грань між чистою інформацією та цим практикумом.

Використовуються інтерактивні форми навчання і у ВНЗ. Тому для викладачів стає актуальним підвищення грамотності і компетентності в комунікативно-інформаційній сфері. Це означає, що від викладачів потрібно вміти знаходити необхідні відомості та навчальні матеріали в Інтернеті, обробляти і структурувати їх відповідно до поставлених освітніми завданнями, а також удосконалюватися в груповій колективній роботі.

Почати творчу роботу, яка допоможе вивчити інтерактивні форми навчання, слід з Освітнього Порталу. Це перший щабель, яка здатна допомогти розібратися у величезній кількості доступної інформації і ресурсів мережі Інтернет. На Порталі можна знайти актуальну інформацію з питань навчання різних дисциплін та організації позааудиторної роботи.

Заняття з використанням інтерактивних форм навчання значно підвищують інтерес студентів до вивчення предмета, дозволяють їм брати участь у творчому процесі та спостерігати своїми очима результати власної роботи.

Впровадження інтерактивних форм навчання - один з найважливіших напрямків вдосконалення підготовки студентів в сучасному вузі. Основні методичні інновації пов'язані сьогодні із застосуванням саме інтерактивних методів навчання. При цьому термін «інтерактивне навчання» піднімається по-різному. Оскільки сама ідея подібного навчання виникла в середині 1990-х років з появою першого веб-браузера та початком розвитку мережі Інтернет, ряд фахівців трактує це поняття як навчання з використанням комп'ютерних мереж і ресурсів Інтернету. Цілком припустимо і більш широке тлумачення, як здатність взаємодіяти або знаходитися в режимі діалогу з чим-небудь (наприклад, комп'ютером) або ким-небудь (людиною).